

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Управління витратами»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економіка підприємства»

Рік навчання 3, семестр 6

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання: українська

Лектор навчальної дисципліни	Томашевська Ольга Анатоліївна
Контактна інформація лектора (e-mail)	_____ tomashevaska2011@ukr.net _____
URL ЕНК на навчальному порталі НУБіП України	https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4457

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни направлене на формування теоретичних знань та практичних навичок щодо закономірностей формування витрат за видами, центрами відповідальності та носіями з метою мінімізації їх рівня та обґрунтування оптимальних господарських рішень.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/прак тичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінюван ня
6 семестр				
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління витратами				
Тема 1. Концептуальні засади управління витратами у підприємницьких структурах	2/2	Знати загальні та специфічні принципи управління витратами, характеристику функцій та методів управління ресурсами і витратами.	Підготовка доповідей /рефератів/презентацій	0-25 балів
Тема 2. Формування витрат у виробничих структурах	2/2	Оволодіти методикою складання виробничих програм та кошторисів підрозділів різного функціонального призначення (основних, допоміжних, обслуговуючих).	Здача практичної роботи	0-25 балів
Тема 3. Теорія та практика оцінки рівня витрат та їх структури	2/2	Знати методи формування витрат, структуру витрат і фактори, що її визначають.	Підготовка доповідей /рефератів/презентацій. Здача практичної роботи	0-25 балів
Тема 4. Обґрунтування планових і прогнозних витрат	4/4	Оволодіти методикою планування витрат та розрахунку рівня допустимих витрат, а також методикою визначення реальних (дійсних) витрат за стадіями життєвого циклу виробу.	Підготовка доповідей /рефератів/презентацій. Здача практичної роботи	0-25 балів
Змістовий модуль 2. Функціонально-методичні аспекти управління витратами				
Тема 5. Методи управління витратами	4/4	Оволодіти методами цілеспрямованого (проактивного) формування собівартості: Target Costing та Kaizer Costing. Standart Costing» Direct Costing. LCC-аналіз тощо.	Здача практичної роботи	0-20 балів
Тема 6. Система «Витрати-випуск- прибуток» як інструмент підвищення результативності господарської діяльності	4/4	Знати методику системи «витрати-випуск-прибуток» (CVP). Вміти інтерпретувати графічну модель лінійних співвідношень CVP-аналізу.	Здача практичної роботи.	0-20 балів
Тема 7. Оптимізація операційних витрат виробничої діяльності	4/4	Оволодіти інструментами оптимізації запасів і матеріальних потоків.	Підготовка доповідей /рефератів/презентацій. Здача практичної роботи	0-15 балів
Тема 8. Мінімізація запасів та їх поповнення	4/4	Вміти здійснити оцінку руху виробничих запасів та визначити його вплив на собівартість продукції. Оволодіти методами «ABC» та XYZ-аналізу.	Здача практичної роботи	0-15 балів
Тема 9. Контроль витрат і стимулювання економії ресурсів	2/2	Знати організаційну побудову системи обліку витрат і руху матеріальних цінностей; диференціацію і повноту обліку регульованих витрат за місцями їх формування. Оволодіти методами контролю витрат.	Підготовка доповідей /рефератів/презентацій. Здача практичної роботи	0-15 балів
Тема 10. Удосконалення системи формування витрат та контролю за їх використанням	2/2	Знати напрями удосконалення схем формування інформаційних потоків. Знати складові механізми формування системи управління операційними витратами на засадах її адаптивності.	Підготовка доповідей /рефератів/презентацій.	0-15 балів
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Проходження тестових завдань по I і II модулі є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Артамонова Н.С., Акулюшкіна М.О. Управління витратами: навч. посібник. Київ.: Центр учбової літератури, 2018. 120 с.
2. Давидович І.С. Контролінг: навч. посібник. Київ.: Центр учбової літератури, 2019. 557 с.
3. Даньків. Й.Я., Шулла Р.С. Аналітичні можливості розвинутого директкостингу при прийнятті стратегічних управлінських рішень по виробничій програмі підприємства. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/2308/1/4.pdf>
4. Директ-костинг чи повна виробнича собівартість? URL: <https://finconsult.com.ua/direkt-kosting-ili-polnaya-proizvodstvennaya-sebestoimost/>
5. Економічна сутність, значення і завдання управління витратами. *Ефективна економіка*. 2024. № 1. URL: https://www.researchgate.net/publication/377713723_EKONOMICNA_SUTNIST_ZNACENNA_I_ZAVDANNA_UPRAV_LINNA_VITRATAMI
6. Іванюта П.В. Управління ресурсами та витратами: навч. посібник. Київ.: Центр учбової літератури, 2019. 320 с.
7. Круш П., Макалюк І. Управління трансакційними витратами промислових підприємств. Методологія і практика. Київ: Кондор, 2019. 300 с.
8. Ляшенко, Г., Овсяннікова, В. (2022). Витрати підприємства та управління ними. *Економіка та суспільство*, (45). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-27>
9. Оксанич, О., Волкова І, Миронова О. Калькуляція собівартості продукції, робіт, послуг. Київ.: Центр учбової літератури, 2020. 326 с.
10. Сутність, історія виникнення та розвитку системи калькулювання собівартості «Директ костинг». URL: https://studbooks.net/1483663/buhgalterskiy_uchet_i_audit/suschnost_istoriya_vozni_knoveniya_razvitiya_sistemy_kalkulirovaniya_sebestoimosti_direkt_kosting
11. Тарасенко С. І. Управління витратами : навч. посіб. Кам'янське: ДДТУ, 2018. 305 с.
12. Томашевська О.А. Особливості системи обліку витрат «Direct-costing». *Управління розвитком соціально-економічних систем: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків: Державний біотехнологічний університет, 11-12 травня 2022 р.*
13. Томашевська О.А., Нікітченко С.О. Управління витратами. Методичні вказівки до вивчення дисципліни та виконання розрахункових завдань. Київ: ЦП «Компринт», 2022. 80 с.
14. Ющишина Л. О. Менеджмент ресурсів та витрат: курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 103 с.
15. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
16. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
17. Затвердження Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств. Наказ Міністерства аграрної політики України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01#Text>
18. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <http://kodeksy.com.ua/buh/psbo.htm>
19. Податковий кодекс України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
20. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 17.09. 2008 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
21. Про господарські товариства: Закон України № 1576-XII від 19.09. 1991 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

22. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» Наказ міністерства фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>